Debreczen, 1900. XXVII. évfolyam 293. sz Péntek, november 30.

Előfizetési árak:
ostán vagy házhoz küldve:
Egész évre. 20.— kor.
Félévre . 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor
Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések dija:
Egy □ cm. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekü közlemények soronkint 40 fillér.
Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utcza 13.
Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Felelős szerkesztő:
Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utcza 13.
Előfizetés, hirdetés és magánérdekü közlemények felvétele.

Kereskedelmi szerződések és vámszövetség.

Debreczen, nov. 30.

Annak a ténynek fontosságát, hogy Calice báró, konstantinápolyi nagykövetünk értesitette a magas portát, hogy a Törökországgal kötendő kereskedelmi szerződés előzetes megbeszélésébe belemenni kész, — e tény fontosságát csak abban látjuk, hogy ama körök, melyeknek a monarchia érdekeit kifelé kell képviselniök, annak a várakozásnak engedik át magukat, hogy Ausztriának Magyarországhoz való gazdasági vonatkozásai ezentul is abban a vágányban mozognak majd, melyet az 1867 : XII. t.-cz. fektetett le számukra, vagy jobban mondva: ismét vissza fognak térni ebbe a vágányba. Azért választottuk a „visszatérni“ kifejezést, mert szigoruan véve Magyarország jogilag már önálló vámterületben van. Mert miután Ausztriában nem intézték el a kiegyezést parlamentárisan, a vámközösség csupán szuverén elhatározásunk alapján áll fenn. Ama vezető körök várakozása tárgyilag teljesen igazolt. Ha már a legnagyobb iparos és kereskedő államok bebizonyitottan előnyösnek, mintegy gazdasági egyszeregynek tartják, hogy a nemzetközi árucsere bizonyos folytonosságát szerezzék meg maguknak és lehetőleg sok állammal kötendő szerződések által a saját gazdasági területüket kiterjeszszék, — minek választanák el magukat egymástól és szükitenék meg gazdasági területüket közvetlen szomszédállamok, melyek gazdaságilag egymást kiegészitik?

Bizonynyal nem kellene ezt tenniök; és Magyarország az 1899. XXX. t.-cz. 3. §-ában utasitotta is a kormányt, hogy Ausztriával vám- és kereskedelmi szövetség létesitése végett legkésőbb 1901-ben inditsa meg a tárgyalásokat. De hogy áll a dolog magában Ausztriában? Egy befolyásos osztrák politikus a napokban egy villamos telep megszemlélése alkalmával a Traun vizesésénél azt a felvilágosodást szerezte ugyan, hogy amaz egyszeregy tételét legkegyesebben jóváhagyta és hirdette, hogy a két államnak keresnie kell az ujból való egyesülést, hogy köztük sem háborunak, sem győzőknek és legyőzötteknek lenni nem szabad. Mily helyes ennek felismerése, ámde egyszersmind mily — késő is! Évek során át izgattak Ausztriában Magyarország ellen politikailag és gazdaságilag és az a derék, most oly szivesen megtérő politikus sem hevült valami különösen az izgatók lecsendesitéséért, az egyes pártok, hogy a belpolitikai zavarokért a mindenkori miniszteriumokon magukat megbosszulják, sőt a monarchia közös érdekeit parlamentileg függőben hagyják — és most, csak azért, mert az idő sürget, a leggyorsabb magábaszállást, a leggyorsabb czélszerü fordulatot reménylik? Hát az előföltételek az osztrák pártférfiak ama felforgató tevékenységét illetőleg megváltoztak-e már? A genius loci tiszteletére mindnyájukat el kellene vinni a Traun vizeséshez; hej de nagy kérdés, vajjon részesülnének-e közülök sokan ugyanabban a felvilágosodásban?

Ausztriában ugyanis többnyire személyes szempontok mértékadók arra nézve, vajjon ama vezető körök várakozása teljesedésbe mehet-e? Az osztrák birodalmi gyülési választások közvetlen közelben vannak, januárban megnyilik a birodalmi gyülés. A pártcsoportosulástól, ama testület müködésétől függ majd, vajjon meg lehet-e valósitani az 1899 : XXX. t.-cz. 3. § át és mennyiben, vajjon az előzetes megbeszélések, melyekbe Calice báró a török miniszterekkel lépni szándékozik, egyenlő módon hasznára lesznek-e a monarchia mindkét államának? Széll Kálmánnál teljesen biztosak lehetünk, hogy érdekeink a legóvatosabban meg lesznek

TÁRCZA.

Gyónás.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —

Irta: *Gál Zoltán.*

Tegnap komor hangulatban voltam. Tudja Isten, az idővel változik a kedély is. Valami vidéki lap tárczáját olvastam, hol egy szerelemért sóvárgó ifju magasztalásból állit emléket bálványának,

Szinte megundorodtam tőle. Lehet, hogy igazat beszélt az a fiatal ember, de nekem olyan visszatetszőnek tünt fel ömlengése. Szerelmében volt sok az ember ősérzelméből, de látszott hangján, hogy sokszor erőt vesz rajta az a megmételyezett uj irány. Lángol a szive, nemesen, a mint mondja. De azért czikke végén olyannak ismerjük szerelmét, mint a kaviárt, mely pikáns izt ad, mig élvezzük, de mihelyt torkunkon leszalad, büzös ingert hagy csak hátra.

Eszembe jutott a dologról, hogy én is ilyeneket irtam valaha. A bolondságok utolsója a szerelem s a szerelemnek első foka az ömlengés. Én istenem, hányszor dicsértem fel az égig arczát, alakját, hányszor irtam le. milyen a szeme, a haja. Hazudtam is talán sokszor. Ha most elolvasom, miket régebben firkáltam, sokszor nevetek rajtuk, sokszor meg elérzékenyedem. Vajjon nem lett volna-e jobb örökre megmaradni ebben az édes tudatlanságban, amikor az ember csalódást, gunyt nem ismerve csak szerelmének él. Azután erőt veszek magamon. Nem, nem. Mit altassam magamat ábrándképekkel, mik keletkezésük után nyomban szétfoszlanak s még nagyobb ürt hagynak a lélekben?

Megcsapott, megütött a verizmus szele. Gyónni fogok. Először életemben. Az absolutiót, tudom, elnyerem. A szivem, a józan eszem együtt adják meg a feloldást. Örülni fogok, hogy egyszer igazán kitárhatom szivemet.

Ha önök ezek után azt hiszik, hogy kiábrándultam, csalódnak. Hevesebben szeretek, mint valaha. Tudom, hogy lánykám is elolvassa gyónásomat. Ha nem itt, hát Derecskén. A Morgóban a kis gyerek ártatlan sivalkodása közben kigyuladt arczczal, némán fog bámulni a feketebetük egyhangu tömegébe.

Hogy tőle remélhetek-e bocsánatot, üdvöt, azt nem tudom, Csak érzem, hogy ez, ez a helyes ut, melyen becsülését kivivhatom.

Hallgassák meg hát a történetünket. Nem mondom, hogy nagyon érdekes, szövevényes volna, de a ki szerelmes s főleg a ki az volt valaha, együtt fog érezni velem.

*

Talán két esztendeje lehet annak, hogy megismerkedtem vele. A nevét is megmondhatom: Margitnak hitták. A mennyire én meg tudtam ismerni ezalatt, teljes rajzot nyertem felőle. A lelkiállapotát jobban ismerem tán, mint ő maga. Csak az arczára nem tudok jól visszaemlékezni. Ha esténkint magam elé akarom idézni, megjelenik ugyan, de csak körvonalokban.

Rendes arcz, milyet ezerszer látunk az

Karácsonyi és ujévi
meglepetésekre alkalmas

rendkivül diszes dobozokban elhelyezett ♣♣♣♣♣♣♣♣♣♣♣♣♣♣♣♣
Levélpapir-ujdonságok ♣♣♣♣
Levelező-lap albumok ♣♣♣♣
Emlékkönyvek ♣♣♣♣♣♣♣♣♣♣
Karácsonyi alkalmi diszek,
Üdvöző kártyák, ♣♣♣♣♣♣♣
Képes levelező-lapok ♣♣♣♣
stb. stb. rendkivül nagy választékban érkeztek ♣♣♣♣♣♣♣♣♣♣
a „Csokonai“ papirkereskedésbe
Kossuth-utcza 13. sz.

védve; a kereskedelem resszortja nem tartozik a közös ügyekhez és az osztrák birodalmi gyülésnek kell majd a felelősséget viselni azért, hogy mely alakban jönnek létre a nemzetközi kereskedelmi megállapodások.

A Széll-korszak legerősebben kiemelkedő mozzanatainak egyike a kabinet egyes tagjainak az a törekvés, hogy minél gyakrabban lépjenek érintkezésbe a lakossággal. Az angol-rendszer utánzása ez, mely rendszer nagy mértékben előmozditja a reális politika betartását, midőn rászoktatja a társadalmat, hogy törekvéseit a positivra, az elérhetőre irányitsa, miáltal az üres frázisoktól magától elidegen dik. E rendszer leginkább Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter személyében van megtestesülve, a ki tárczája átvétele óta egész szabad idejét utazásokra használja, hogy vonatkozásainkat a fontosabb elemekkel nemcsak bel-, hanem a külföldön is ápolja és az ország érdekében értékesitse. A miniszter legujabb utazása nem függött ugyan össze tárczája valamely tárgyával, de mégis haszonnal volt a kabinet politikájára. Szatmárott járt a miniszter, hol egy gyülésben elnökölt. A város törvényhatósága és a szatmári szabadelvü párt megragadta ezt az alkalmat, hogy a minisztert üdvözölje. A körülbelül 100 tagu küldöttség vezetője Domahidy Ferencz nyugalmazott főispán és a miniszter közt váltott beszédek szokatlanul szivélyesek voltak. A miniszter személye iránt való rokonszenv nyilvánitását bizonyos rajongó ihlet hatotta át, az egész kormány és különösen Széll Kálmán miniszterelnök iránt való bizalmi szavazat fejezte be és részesült a bizalmi szavazatban Szatmár derék képviselője, Chorin Ferencz dr. is, midőn a küldöttség szónoka azt a biztos reményét fejezte ki, hogy a jövő képviselőválasztások alkalmával Chorin többsége még nagyobb lesz, mint volt az utolsó választás alkalmával.

A kereskedelemügyi miniszter szatmári utja, melynek vasárnapi nyugalmát szentelte, habár az alkalom látszólag csekélyebb fontosságu volt is, az odavaló legfontosabb tényezőkkel való személyes érintkezés által javára lesz ugy a városnak, mint a hazának.

Gazdasági harcz.

Debreczen, nov. 30.

A lefolyt év közgazdasági eseményeit hiven tükrözi vissza az az évi jelentés, a melyet az Országos Magyar Gazdasági Egyesület most bocsájtott közkézre.

A vaskos évi jelentésből mindenekelőtt megtudjuk, hogy a közgazdasági tevékenység terén a gazdatársadalom mindjobban részt vesz, kivált mióta létrejött a gazdasági egyesületek országos szövetsége, a mely megadja a módját a gazdasági egyesületek egyöntetü müködésének és a gazdaközvélemény egységesebb megnyilatkozásának.

A gazdamozgalmak ekként felélénkültek és nem jelentékeny eredmények nélkül, bár itt-ott háboruskodás árán. Különösen az őrlési forgalom kérdésében zajlott le erős harcz, a mely véget ma sem ért, habár az őrlési forgalom törvény szerint már megszünt is. A rekriminácziő erélyesen folyik, ugy a börzén, mint a főváros kebelében, ez az agyoncsépelt kérdés itt is, ott is rugékonyságot nyert.

Heves összeütközések voltak az idegen buza miatt is, melynek jogait a tőzsdetanács végre is saját belátása alapján korlátozta. A fedezetlen határidő üzlet, mint casus belli nem szünt meg kisérteni. Most már a tőzsde hajlandónak mutatkozik arra, hogy a gabona határidő üzletet némi reformoknak vesse alá.

A borhamisitási harcz ismeretes. Ezt tulajdonképen Darányi miniszter üzente meg a hamisitóknak, a miből megint ellentéteket magyaráztak ki kereskedelem és mezőgazdaság között, igen szerencsétlenül s a küzdő felek kölcsönös gyengitésére.

A gabona elővételek miatt szintén közismert perek folytak le, minek vége még is csak az, hogy a gabona elővételek szabályozására törvény készül. A budapesti keresdelmi és iparkamara, azután a miskolczi kereskedelmi kongresszus köztudomásra jutott módon és hevesen támadták az ugynevezett agrárius törekvéseket; szerencsére a kassai agrárgyülés a felmerült ellentéteket nem kihegyezni, hanem kiegyenliteni igyekezett, a mit a merkantilisták kellő méltánylattal beismertek.

Számos vonatkozásánál fogva mégis a vámpolitikai mozgalom volt az OMGE. legjelentőségesebb kezdeményezése, a mely a legtöbb érdekbe nyul bele és első pillanatra a legnagyobb érdekharczczal fenyegetett. De szerencsére megvan a béke biztositéka ebben a kérdésben is. A nyerstermelés szempontjából vezetett vámpolitikának nem a hazai ipar gyengitése, hanem annak erősitése áll érdekében, mert az idegen feldolgozó ipar igénybevételét elsősorban a nyerstermelő fizeti meg. Az iparnak viszont a fogyasztó képesség emelése áll érdekében, nagyobb érdeke tehát a mezőgazdaság fogyasztó képességének emelése jó terményárak révén, mint sorvasztása az agrár vámvédelem feladásával. Az OMGE. számolva az adott helyzettel, a közös vámterület álláspontjára helyezkedik, de csak bizonyos sine qua non mellett, a nyerstermelés hatályosabb vám védelme árán; ha ebbe Ausztria bele nem megy, a magyar gazdák egyáltalán nem rettennek vissza az önálló vámterülettől sem, a mi a magyar ipar osztatlan vágya.

Ezt a két tényezőt, a magyar ipart és mezőgazdaságot a jövő alakulása csak közelebb hozhatja egymáshoz, minthogy már is közeledtek a hazai ipar pártolása révén. Maga az OMGE. is iparpártoló szakosztályt szervezett; ennél jobb és kézzelfoghatóbb jele nem lehet annak, hogy az álellentétek kétségkivül kiegyenlitődni kezdenek. De már a kormány jóakaratu támogatása is az egyoldaluságnak több vádjától megtisztitja a gazdatársadalmi mozgalmakat. Elintézetlen ügyek vannak, vannak félreértések is és a surlódások még nem szüntek meg. De hisz ne is szünjenek meg, mert a nemzeti erők egységes megnyilvánulásánál sem lehet elkerülni a surlódásokat. A gazdasági élet nem egyéb, mint az összeütközések és kiegyenlitések örökös lánczolata. Különösen ott, a hol uj és nyers erők lépnek fel, mint nálunk, ott idő kell hozzá, hogy ezek az erők simuljanak és alkalmazkodjanak.

Ez a küzdelem inkább a tagokat erősitő gimnasztika, mint a tagokat bénitó rombolás. A közvélemény most már látni kezd az eddig kellően meg nem értett kérdésekben, mind többen hozzászólnak, megoszlik a vezetés és szétoszlik az ütközés ereje is szélesebb körökben.

Szóval, átterelődnek a közkérdések a nemzeti erőnyilvánulás és erőpróba nagy szinterére. Ez természetes és helyes iránya a fejlődésnek. A hullámgyürük szélesedjenek, de ne szünjenek meg, mert az álló viz könnyen megromlik; az abszolut béke gazdasági halált jelent.

---

utczán, még sem ösmerjük. Nincs semmi jellegzetes rajta, mi talán hevesebb indulatokat, vagy mélyebben érző kedélyt árulna el. Csak a szemei különösek. Barnás pillái alól olyan nyugtalanul tekint elő ez a szempár, mintha folyton sértő pillantásoktól félne. Vagy csak én előttem látszik ez ilyennek?

A lelki rajzát ezekben adhatom. Szelid, minőnek Isten teremtette, de nyomot hagyott benne az idő változása. Mikor megismertem, báb volt, ki alig volt még szabad levegőn s nem ismer semmit a világból. Ma meg kifejlett pillangó, ki szabadra röpköd ebben a zürzavaros életben, ügyesen siklik ki ezernyi-ezer csábos álom, ábránd karjai közül. Könnyen mozog a világban, mintha nem tudna semmit arról a számtalan örvényről, melynek minden lépésével szélére lép.

Hiuság van benne elég, de nem olyan nyilvánulásban, mint azt megszoktuk. Jólesik neki, ha hall valamit, a mi őt kedvező szinben tüntetheti fel. A világ itéletére sokat ad s annak minden szava érzékenyen sujtja. Mélyen érző kedély van bénne sok az ősanya bünéből, de a bünök a purgatorium tisztitótüzén mentek keresztül. Az élvezeteket, ugy hiszem, szereti, de nem hajszolja. Csak örök élvre mutató ajkai fejeznek ki ilyesmit. De én a szerelmes leányt látom benne, kinek a lelkéért mindent meg lehet és kell bocsátani. A szive nem heves, de mégsem az érdek kormányozza. Ha apróra fel tudnám boncolni ez érzéketlennek látszó hustömeget, tudom, valahol mélyen, a sejtek közt ráakadnék arra a kis magra, mely nemes ingerrel hat reá. Ez izgatja, ez igazgatja egész valóját s csak az ember örök gyengeségében kereshető, ha ki-kiszabadul néha annak uralma alól. Lehet, hogy alapjában maculata, de lelke alapvonása imádatra készt.

Ez ő. Isten látja lelkem, a szivem mélyéből téptem ki minden adatot, minden vonást. Félek, hogy még igy sem teljes a kép.

Gyónni akarok. Magamról is kell irnom. Ez nehezebb feladat lesz. Nem olvasóim itéletétől, kárhoztató szavától félek. Hiszen nyugodtan várom a lesujtó, a gunyos kinevetést. Az tartóztat, hogy nem tudok tárgyilagosan igazat mondani magamról.

Bohémlelkü fiu vagyok, de nem romlott. Pedig ma ezt a két fogalmat egynek veszik. Azt mondják, a ki tollat vesz kezébe, áldozatot mutatott be annak a Molochnak, mely hatalmasabb, csábitóbb, mint a pénz, mint az érzékiség. Az elszédit mindenkit, a ki avatatlan, dilettáns.

Sokszor olyan kedvem van bosszumat tölteni a papiron. Irok sokat, hosszu ideig, egymásután telnek meg a kutyanyelvek. S a végén olyan kárhozatosan, olyan ördögien vicsoritja felém gunyos arczát az ott bujdokló démonok ezre. Mit érsz vele? Kinevetnek, kigunyolnak. Irj magadnak, olvasd magad, mit adsz te a világra. De büszkeségem elhallgattat mindent. Oh, miért is szorult belém ez a büszkeség?

Azután elkezdek én is nevetni. Mit is busuljak, miért törődjem az ilyesmivel? Élég nekem az a tudat, hogy szeretek s van reményem viszontszerelemre. Mi kell ennél több?

Ha ez az isteni szikra nem égne még lelkemben, nem tudom, miben bizhatnám még. Ez hevit, ez ad erőt ahhoz, hogy bátran menjek a küzdelembe. Erős a hitem, hogy győztesen kerülök ki belőle.

*

Ez ugyan, meglehet, untatja önöket, de nekem jólesik. S mikor e sorokat irom, nem gondolok semmi másra. Csak arra az ideális jövőre, mely üdvvel kápráztat. Ha nem volt mesémben semmi megszokott szin, semmi változatosság, nem tehetek róla. Azt gondoltam, hogy egyszer feláldozok mindent az igazságnak. A verizmus fedőszárnyai alatt próbálok szerencsét. Engem megnyugtatott e gyónás.

Lássák, épen holnap lesz a Margit születésnapja Tegnap irtam neki, hogy kivánok neki sok, minden jót az Istentől. Azt hiszem, ez neki jól fog esni. Lehetetlen, hogy ne ismerje fel őszinte barátságomat. Az a sok áldás pedig, mit rája kértem, teljesedni fog. Miért is ne? Isten örökirgalmu lény, ki lát minket. Igen, segiteni fog. Mikor a kisértő küzdelmeken átragadott kegyelmes keze, lassankint, cseppekben fogja nyujtani az addig nem élvezett boldogságot. Milyen édes lesz az!

Ugy-e kivánják önök is, hogy az egymáséi legyünk?

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, nov. 29.

Neményi Ambrus elfoglalta az előadói széket és a Ház rátért a költségvetés általános tárgyalására.

A vitát Kossuth Ferencz vezette be a nála megszokott magas szivonalon álló, tárgyilagos, figyelemmel, hallgatott beszéddel.

A függetlenségi párt vezére erejének javát annak a beigazolására forditotta, hogy a 67-es alap erkölcsi és anyagi romlásba vitte a nemzetet.

— Azt hiszem, — ugymond — hogy ha az eredményt Deák Ferencz ma láthatná, még ő, a közjogi alap teremtője is odahagyná ezt az alapot.

A szabadelvü párt bizonyos kételkedéssel fogadta ezt az állitást.

— Deák Ferencz hivei nem hiszik ezt el nekem, — folytatta a szónok. — Azt azonban már ők sem vonhatják kétségbe, hogy ha Deák nem is hagyta volna el a 67-es alapot, ez az alap ma már elhagyta Deákot.

Mert Kossuth Ferencz ugy tartja, hogy a hatvanhetes alap immár csődöt mondott. Ezt a tételét azzal bizonyitotta, hogy az osztrák alkotmányosság megrekedt, a válságok állandósultak, a Lajtántul heves gyülölség háborog ellenünk s abban a pillanatban, a mikor az osztrák obstrukczió a delegáczió kiküldésének is ellene szegül, végleg megrekedünk a kátyuban. Mindezekből pedig végső következtetés gyanánt azt vonja le, hogy immár nem marad egyéb, mint az ország teljes függetlenségének helyreállitása a függetlenségi és 48 as párt elvei alapján.

Hangoztatta Kossuth Ferencz, hogy a közelgő választási küzdelemben a függetlenségi párt jelszava első sorban és legfőképen az önálló vámterület lesz. Végezetül határozati javaslatot terjesztett elő, melyben kimondani kivánja, hogy a Ház a 67-es alapon müködő kormánynak költségvetését meg nem szavazza.

Szabadelvü szónok következett. Arányi Miksa beszélt. Széles látókörrel, mélyreható itélőképességgel fejtegette, hogy bár állami kiadásaink igen nagy mértékben nőttek is az utóbbi időben, gazdasági állapotaink jelenségei megnyugtathatnak bennünket az iránt, hogy aggodalomra nincs ok. A takarékpénztárak betétállománya évről-évre nő, a postai pénzküldemények számában a szaporodás folytonos, a vasutak áruforgalma jelentékenyen nagyobb, mint néhány év előtt.

Beszédének végén általános érdeklődés közepett azt hangoztatta Arányi, hogy a megtakaritások terén a hadügyi budget a legalkalmasabb, bár hozzátette, hogy a haderő gyöngitését nem kivánja.

Tetszés követte a fejtegetéseket, a melyek után az elnök az ülést felfüggesztette.

Szünet után Komjáthy Béla beszélt. Bizalmatlansággal van a kormány iránt nemcsak elvi alapon, de egyéb okokból is, melyek közt felsorolta a miniszteriumnak nézete szerint válságba vezető gazdasági politikáját, és helytelen nemzetiségi politikáját. Hangoztatta szükségét annak, hogy nemzetiségi törvényünket revideáljuk s végül annak a bizonyitását is megkisérelte, hogy a dualizmus bátoritja fel a nemzetiségeket, mert ennek a rendszernek gyöngeségét ők is nagyon jól látják. Ezt az érvelést a jobboldal nagy ellentmondással fogadta.

Az ülés utolsó szónoka Mandel Pál volt, aki Molnár János tegnapi beszédével és e felszólalás kapcsán a néppárt dolgaival foglalkozott, igen érdekesen és nagy figyelem közepett.

— Az országban sokat beszélnek mostanában a néppárt dolgairól, e párt által kifejtett nagy agitáczió folytán. Az ember azt hinné, hogy ez a buzgóság a párt ifjuságával függ össze. De hát nincsen igy. Ez a párt nem is olyan fiatal, mint a minőnek látszik. Születésének ideje még a középkorba nyul vissza...

A Ház csendesen derült e találó megjegyzésen.

Molnár János tegnap reprodukálta a miniszterelnöknek azt a nyilatkozatát, mely szerint a különbségeknek egész világa választja el a néppárttól. Jó volt ezt a nyilatkozatot megtenni, — tette hozzá az apát ur — legalább kiábrándultunk.

— Miből ábrándult ki a képviselő ur? — kérdezte Mandel Pál. — Hát szükséges volt az urakat még kiábránditani? Hitték önök egy perczig is, hogy Széll Kálmán, ez a szabadelvü érzületü, fényes multu államférfiu az önök felekezeti programmját elfogadhatná?

Majd igy folytatta:

— Van e jogosultsága egy olyan pártnak, mely kővel dobálja a többi magyar hitfelekezeteket?

— Nem teszszük! — tiltakozott Major is, Buzáth is.

— Módositom szavaimat, — riposztolt Mandel Pál. — Önök nemcsak a más felekezetüeket dobálják kővel, de a saját felekezetük tagjait is, ha nem tartanak önökkel! Sőt még a felekezetük papjait sem kimélik.

A Ház helyeselt. Mindenkinek emlékezetében vannak azok a kisszerü csipkedések a Házban, azok a méltatlan támadások a sajtóban, melyek mind olyan katholikus papok ellen irányultak, a kik a néppárt elveit nem vallják egyedül üdvözitőnak. Zmeskál Zoltán valóságos sportot üz belőle, hogy Rosszival István, Komlóssy Ferencz kanonok képviselőket gunyolja és czáfolja.

A találó és helylyel-közzel igen éles fejtegetések szakadatlan közbeszólásra ingerelték a néppárti urakat és azokat, a kik a balfelől szomszédságukban megtelepedtek.

— Rendre! Rendre! — türelmetlenkedett Major Ferencz.

— A rendreutasitás mihamar megtörténik! — szólt közbe az elnök. — De Major Ferencz képviselő ur fog benne részesülni. A képviselő ur — nem vádképen mondom — egyike a Ház leghosszabb szónokainak. Meghallgatják türelemmel mindenkor. Méltányos hát, hogy ő is gyakorolja a türelem erényét.

Az izgulással és közbeszólások áradatával azonban nem sikerült a néppárti uraknak megakadályozni azt, hogy Mandel Pál el ne mondja mindazt, a mit jónak látott. Elmondotta, bebizonyitotta, hogy ez a párt még az üdvös szövetkezeti mozgalomba is beleviszi a felekezeti jelszavat.

— Ezer szerencse, hogy ezek a felekezeti szövetkezetek egyáltalán nem képesek megélni. Sok megbukott már közülök, remélem, hogy meg fog bukni a többi is. Adja Isten, hogy igy legyen.

— És most befejezem, — végezte.

— Tegye, de okosan, — tanácsolta Kubik Béla.

— Mindenesetre okosabban, — riposztolt Mandel Pál, a közbeszóló felé tett gesztus kiséretében.

A Ház kaczagott, helyeselt...

Két óra is elmult, mire a beszéd és vele az ülés véget ért.

A boszu.

Lev Szavvics megivott egy pohárka pálinkát, intett a kezével s az arczát is elfintorította... Ebben a pillanatban a fal mögül beszélgetést hallott:

— Jó, Jó, — szólt vidáman egy női hang — tehát mikor?

— Ez az én feleségem, — gondolta magában Szavvics, aki az asszony hangját azonnal megismerte, — de vajjon kivel beszélhet?

— A mikor akarod, kincsem, — válaszolt neki egy mély, szinte dörmögő hang.

— Ma nem lehet, holnap meg egész nap dolgom lesz...

— Ez Degtyarjov! — gondolta magában Szavvics, aki a barátja hangját fölismerte. — Tehát te is, Brutus! Tehát őt is a hálójába keritette? Milyen telhetetlen, nyughatatlan asszony ez!

— Ha akarod, — szólt Degtyarjov az asszonynak, — akkor irj holnap egy pár sort... De ne postán küld el... Ha én irok neked, akkor az urad, az a mérges pulyka elfogja a levelet. Különben mit csinál? Kártyázik?

— Igen. És mindig veszit az ostoba.

— Na, annál több szerencséje van a szerelemben, — szólt Degtyarjov nevetve... Hanem az eszembe jutott valami, babuskám... Holnap este hat órakor, mikor kijövök a hivatalból, a város parkján jövök át. Tudod, szivem, irjál majd nekem egy pár szót s tedd abba a márványvázába, a mely balra a vadszőlő lugasban van. Érted?

— Értem, értem...

— Ez költői, titokzatos és uj dolog... És igy aztán se a te medve-férjed, se az én majom-feleségem nem tud meg semmit. Értetted?

Lev Szavvics megivott még egy pohár pálinkát. Ez a dolog, a mire most rájött, nem lepte őt meg és nem is háboritotta föl. Már rég elmult az az idő, a mikor az ilyen dolgok miatt haragudott, káromkodott és veszekedett. Most már mit sem törődött a felesége könnyelmüségével.

De ez a dolog még sem volt rá nézve kellemes és sértette is az önérzetét az a beszélgetés, a melyet kihallgatott.

— Micsoda aljas ember is ez a Degtyarjov! — gondolta magában. — Szemtől-szembe kedves barátjának nevez, a hátam mögött pedig mérges pulykának és medvének.

Szavvics sokáig sétálgatott a szobában; egyszerre azonban megállott és a homlokára ütött:

— Megvan! Kitünő ötlet! Ez igazán nagyszerü lesz!

Aztán leült az iróasztalhoz s az irását megváltoztatva, nagy betükkel és sok helyesirási hibával a következő levelet irta:

„Dulin kereskedőnek.

Uram!

Ha máma Este hat óráig tizen kettedikén szeptemberbe a városi parkba balra a lugass alat a Vászába nem tesz bele Két Száz rubelt, akor én agyon ütöm magát az üzletét pedig lékbe röpitem."

Miután elkészült a levéllel, Lev Szavvics felugrott.

— Nagyszerü! Nagyszerü! — gondolta magában. — Különb boszut maga az ördög sem eszelhetett volna ki! Természetes, hogy Dulin megijed s azonnal a rendőrséghez viszi ezt a levelet. A rendőrök hat órakor elrejtőznek a lugasban s nyakoncsipik a ficzkót, majd ha a levélért jelentkezik... Képzelem, mennyire meg fog rémülni. S addig, mig a dolog ki nem derül, biztos, hogy fogva tartják...

Lev Szavvics bélyeget tett a levélre s maga vitte el a postára. A következő éjjel nagyon édesen aludt. Reggel, mikor az eszébe jutott a csele, nagyon vidám volt, sőt örömében még meg is csipkedte a felesége arczát. A hivatalban egész nap az járt az eszében, hogy Degtyarjov mennyire meg lesz majd rémülve.

Hat óra tájon már nem tudott magán uralkodni, elment a parkba, hogy gyönyörködhessék a barátja kétségbeesésében.

— Aha! — gondolta magában, — mikor egy rendőrrel találkozott.

A lugas felé ment, a közelben elbujt egy cserje mögé, a honnan a vázát jól láthatta és várakozott. Türelmetlensége minden pillanatban hihetetlenül fokozódott.

Pontban hat órakor bejött a parkba Degtyarjov. A fiatal emberen meglátszott, hogy nagyon jó kedve van. A czilindere kissé félre volt csapva s a kabátja végig kigombolva. Sőt még fütyürészett is!

— Majd megtudod te mindjárt, hogy ki az a „mérges pulyka", meg a „medve" — gondolta magában Szavvics.

Degtyarjov odament a vázához és belenyult. Szavvics lábujjhegyre állt és bámult rá... A fiatal ember kivett a vázából egy kis

csomagot, jól megnézte s azután vállat vont. Kibontotta a csomagot, megint vállat vont s még jobban csodalkozott: két darab százas volt benne!

Degtyarjov sokáig nézegette a pénzt, végül a tárczájába tette s nevetve igy szólt: „Merci!"

A szerencsétlen Lev Szavvics hallotta ezt a köszönetet, a mely mintha neki szóllott volna!

Hazamenet Dulinnak a boltja előtt megállott s dühösen mormogta, az öklével fenyegetőzve:

— Gyáva!, . . Nyomorult szatócs-lélek! . . . Gyáva! . . .

Csehov Antal.

SZINHÁZ.

Dolly. Cristierson és Jonas D o l l y-ja mint ujdonság került tegnap a debreczeni szinházlátogató közönség elé. Az uj darab szinmü, amolyan szentimentális dolog.

Meséje a müvészvilágban játszik. Dalt és tánczot is igér az uj darab, de az a néhány tánczlejtés, a mi a 2 ik felvonásban előfordul, egyáltalán nem érdemli meg, hogy a szinlapon előre hirdetve legyen. Maga a darab meséje különben a következő:

Dolly gyermekkora óta egy hirneves festő, Stolpe Richard gondossága alatt nő fel. A gyermek szive hozzá van nőve a barátaihoz s el sem tudja képzelni, hogy a mütermen kivül is van élet. S azok a bohém emberek is teljes odaadó szeretettel viseltetnek a gyermekleány iránt.

Egy nap azonban hirtelen vége szakad a poétikusan szép életnek, mert Schütte gróf előáll s bebizonyitván jogát Dollyhoz, visszakövetteli Stolpe festőmüvésztől a gyermekleányt.

Mindkét részről kimondhatlan fáj a válás, de kénytelenek belenyugodni a változtathatatlanba.

Dolly azonban uj otthonában — Schütte grófnénál — is visszavágyik a régi bohém élet után s miután a grófné oly bánásmódot tanusit iránta, mely sérti a büszkeséget s egyszer oly szavakkal illeti Dollyt, hogy annak fellázad az önérzete, nem türi a megaláztatást, hátat fordit a barátságtalan hajléknak, hogy ismét az ő kedves világát, a mütermet és Stolpe festőt — kibe időközben reménytelenül szerelmes lesz — felkeresse.

Fölkeresi ujból a régi kedves tanyát és szerelmesét, Stolpot. Nemsokára utána jön az egész Schütte család. Dolly nem akar visszamenni velük s bevallja, hogy Stolpot szereti és mindig mellette akar maradni. A festő, ki nem tudott eddig a leány szerelméről, boldogan, szerelmesen öleli keblére Dollyt. Schütte gróf — aki szeretetével árulja el, hogy a legtöbb joga neki van Dollyhoz — áldását adja a két szerelmesre.

Ez a darab rövid meséje. Itt ott száraz, szintelen, de vannak tagadhatatlan szép jelenetei. Mig az első felvonás majdnem teljes egészében sikerült, addig a másodiknak van több gyenge oldala. Schütt gróf és Ramm kamarás második felvonásbeli dialógja rendkivül hosszu, ugyannyira, hogy szinte unalmassá válik. Az előadást bizonyos vontatottság jellemezte s ez különösen a második felvonás tanujeleneténél volt szembeötlő.

A szereplők igyekeztek a legjobbat nyujtani. Szabó Irma, kit hosszu betegeskedése után most láttunk először a szinpadon, pompás alakitást nyujtott. Csupa sziv, csupa érzés volt az ő Dollyja. Odry Stolpe festő szerepében nyujtott kifogástalan alakitást. mig Halmi és Pataki szépen és hatással játszották meg a szerelmes jegyespár háládatos szerepét. Szathmáry, Tanay és Breznay A. valamennyien megállották helyüket. A rendezés dicséretet érdemel.

Városi közgyülés.

(Második nap.)

Félannyian sem gyültek össze a megyeház tanácstermében a mai folytatólagos közgyülésre, mint tegnap.

Miután gróf Degenfeld József főispán megnyitotta a közgyülést, Szabó Kálmán jegyző a közvilágitás czéljaira felveendő 300,000 korona kölcsönre vonatkozó okirat szövegét olvasta fel.

Az okiratot a jog és pénzügyi bizottság elfogadván, a belügyminiszterhez lett felterjesztve, innen tanácsi javaslattal került a közgyülés elé.

A közgyülés egyhangulag elfogadta a tanácsi javaslatot.

Majd a képzőmüvészeti kiállitás költségeire adományozott 500 korona segély tárgyában hozott határozatát mutatta be a városi tanács jóváhagyás végett. Miután ezt jóváhagyta a közgyülés, az a kérdés került szavazás alá, hogy megszavaztassék-e 1000 korona képvásárlásra. Szentesi János szólalt fel a javaslat ellen, mig Komlóssy Árthur főjegyző a kiállitást vette pártfogásába lelkes beszédében. A közgyülés 12 szavazattöbbséggel megszavazta a képvásárlásra forditandó 1000 koronát.

Ezután a legtöbb adófizető bizottsági tagok 1901. évre szóló névsorát olvasták fel. Elfogadták.

Majd a házi és gyámpénztárakban levő, de törvényes biztositék mellett ki nem adható pénzeknek az 1901 ik évben eszközlendő elhelyezési módja került szőnyegre.

A tanácsi javaslat szerint a fent emlitett pénzek kétötödrésze az Első Debreczeni Takarékpénztár, háromnegyedrésze pedig a többi négy helybeli pénzintézetnél helyeztessék el.

A következő tárgy a gazdasági tanintézet fejlesztésére megszavazott 460,000 korona fedeztetése czéljából a sámsoni 22000 frt és a szováti 58,850 frt névértékü regale kártalanirási kötvényeknek az elidegenitési tilalom alól való feloldása tárgyában névszerinti szavazás elrendelése lett volna, tekintve azonban a közgyülés nem teljes létszámát, a szavazás a decz. 20-iki közgyülésre lett elhalasztva.

Ezután a sertésvásártérre épitendő rakodó és iparvágányt érintő tanácsi javaslatra tér át a közgyülés.

A róm. kath. egyház, valamint a sirok áthelyzése folytán érdekelt családok engedélyt adtak a sirok áthelyezésére.

Ebben az ügyben már a máv. helybeli üzletvezetőségével is történtek tárgyalások. Vecsey Imre tb. főjegyző felolvassa az idevonatkozó jegyzőkönyvet. Ebből kitünik, hogy a máv. saját költségén nem hajlandó épiteni, hanem a város költségén kiépittetik vonalat.

A tanács előterjesztése alapján az államvasut vágányától kiindulva a dohánygyár jobboldalán kettős rakodóval ellátott vágányokat raknak le. Ez 2000 koronába kerül. Minden rakott kocsi után 2 korona vágány és rakodó használati dij szedessék. Személyforgalom is lenne, s erre vonatkozólag a helyi vasuttal inditanák meg a tárgyalásokat.

A javaslatot elfogadta a közgyülés olyképen, hogy egyes alapok felhasználását, miknek értéke 150 ezer korona, kölcsönképen megengedi. 4 és ½%-ot kamat és 1½%-ot 32 éven át tőketörlesztésre teljesitendő.

Komlóssy Dezső nyujtott be e tárgynál módositást. Aczél Géza elfogadásra ajánlja Komlóssy inditványát s javasolja, hogy a helyivasut és máv.-val lépjenek ez ügyben tárgyalásba.

Majd Vecsey eredeti előterjesztése kerül szavazás alá. Az előterjesztést Komlóssy és Aczél módositásával elfogadták.

A következő tárgy a megüresedett választott bizottsági tagsági helynek pótválasztás utján betöltése lett volna.

A pótválasztás deczember 20-án lesz. Választási elnökül Papp Ferencz és bizottsági tagokul Békessy László és Pongó Lajos küldettek ki.

Majd az önkéntes iskola ügye került szőnyegre. A jog- és pénzügyi bizottság ugy véleményezi, hogy mivel az önkéntes iskola létesitésére szükségesnek mutatkozó 36 ezer korona kamata kisebb, mintha bérházban helyeznék el az iskolát, javasolja, hogy az elfogadott tervek szerint épitsék fel az iskolát, ha a hadügyi kormány biztositja a várost, hogy állandóan fentartja Debreczenben az önkéntes iskolát. Komlóssy Arthur és Oláh Károly szólaltak fel e tárgyban.

Rövid vita után a tanács javaslatát elfogadták.

Ezután Oláh Károly szólalt fel a „Salétrom" laktanya ügyében s javasolja, hogy a laktanyát átalakitva a tartalékosok és póttartalékosok beszállitására használják fel. A laktanya mellé uj barak volna épitendő s ez esetben 1000 ember volna ott elszállásolható.

A városi tanács javasolja, hogy a laktanyát a felmerülendő 51 ezer korona átalakitási költséggel alakitsák át. Ez az összeg az 1901. évi költségvetésbe lenne beállitandó.

A tanács e javaslatát elfogadták.

Az ev. ref. főiskolai ifjuság Fazekas Mihálynak felállitandó siremlékére 300 korona segélyt kért.

A tanács a siremlék költségeinek fedezésére száz koronát szavaz meg.

A közgyülés elfogadta.

Ezután a görög katholikus egyház által iskola és templom épitésére kért 686 kor. értéket kitevő cserépnemüeket szavazott meg a közgyülés.

Majd kisebb ügyek kerültek a közgyülés elé.

Csige István és neje, valamint Lajter Gergely kérvényét elfogadták.

Bige Sándor és Regéczi Nagy Vilmos polgárositási kérvényét elfogadták azzal, hogy Bige Sándor 50 korona dijat fizet.

A fancsikai és bánki erdők kihasználását illetőleg a közgyülés ugy intézkedett, hogy a kihasználást 1901 deczember 1-én kezdjék meg.

Bőr Sándor felebbezését akként intézték el, hogy ujabb árverést tüztek ki.

A tanácsnak az állategészségügyről szóló előterjesztését jóváhagyta a közgyülés.

Ezután még több kisebb nyugdijaztatási és szabadságolási kérvény került a közgyülés elé.

A gyülés 11 óra körül ért véget.

HIREK.

— **Kinevezések**. Az igazságügyminiszter M o s k o v i t z Mór cs. és kir. 16. hadosztály tüzérezredbeli számvivő altisztet a debreczeni kir. törvényszékhez irnokká nevezte ki. — Z e n g e y János rendőrtisztviselőt gróf Degenfeld József főispán tb. rendőrfogalmazóvá nevezte ki.

— **Sétahangverseny a képtárlaton**. Holnap délután 6 órától 9-ig Rácz Kroly jóhirü zenekara séthahangversenyt tart a képkiállitáson. A belépti dij ez alkalommal 1 korona lesz.

— **Diszközgyülés**. A debreczeni izr. betegsegélyző és ápoló nőegyesület 1900 deczember 9-én d. e. 11 órakor a kereskedelmi akadémia nagytermében diszközgyülést tart, melynek tárgysora a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Ünnepi beszéd. 3. Az egyesület 25 éves történetének felolvasása.

— **Jogász-bál**. A debreczeni jogakadémia hallgatósága 1900. évi deczember hó 8-án az „Arany-Bika" szálloda disztermében segélyegylete javára zártkörü tánczestélyt rendez, melyre a belépő jegyek ára a következő: Személy-jegy 4 korona. Családjegy 12 korona. Páholy-jegy 14 korona. Páholyba lépőknek személyjegygyel nem kell ellátva lenniök. Jegyek előre válthatók: Ifj. Gyürky Sándor, Zádor Lajos és Szentkirályi Tivadar urak üzletében, továbbá este a pénztárnál. Kezdete este 9 órakor. Felül-

fizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Unitárius főiskola Kolozsvárott.** A kolozsvári unitárius főiskola két küldötte járt közelebb Debreczenben, hogy megtekintsék az ev. ref. főiskola internátusát s ennek alapján rendezkedjenek be a most épülő diszes főiskolában, mely egyike lesz Kolozsvár legimpozánsabb épületeinek. A kiküldöttek: Gál Kelemen és dr. Nyiredy Géza tanár a főiskola internátusáról kedvező tapasztalatokat szereztek s valószinüleg ennek a mintájára fogják az uj főiskola internátusát szervezni.

— **Tánczestély.** A debreczeni izr. betegsegélyző és ápoló nőegyesület fennállásának huszonötéves jubileuma alkalmából 1900 deczember 9-én a „Bika"-szálló disztermében Eleven Ujsággal és hangversenynyel egybe kötött tánczestélyt tart a következő belépő dij mellett: Páholy 12 korona. Elsőrendü ülőhely 4 korona. Másodrendü ülőhely 3 korona. Állóhely 2 korona. Páholy-jegyek az elnökségnél (Kossuth-utcza 32.) kapható. Jegyeket előre lehet váltani: Békés Lajos, Boros Testvérek, Schwarcz B. és Weisz Sándor uraknál. Kezdete 8 órakor.

— **Buza helyett lencsét vetett.** Az őszszel történt Csengerben, hogy egyik gazda buza helyett *lencsével* vetette be egyik darab földjét s tévedését csak akkor vette észre, mikor már a lencse kikelt. Mivel pedig a lencse eddig *tavaszi* vetemény volt, a szomszéd is ugy gondolkozott, hogy a *telet* aligha kibirja; ugyanazért a lencsét nagy titokban kiszántotta s ujból bevetette buzával, hanem arról megfeledkezett, hogy a *tyuk, ha nem is a lencsét, de a titkot bizonyára kikaparja.* A mint hogy igaz is.

— **Kofa-háboru.** Ma délelőtt a pércsi soron özv. Szabó Jánosné és Rácz Rozália nevü kofák összevesztek majd ütlegelni kezdték egymást. A veszekedés ugy támadt, hogy Szabóné a Rácz Rozália eladó tormájára gázolt. Rozália nem hagyta anynyiban a dolgot, hanem előbb szóval, majd egy jókora tormával megtámadta Szabónét s jól elpáholta. Óriási népcsődület nyönyörködött a nem mindennapi látványosságban, végül is az odaérkezett rendőrök vetettek véget a kofaribilliónak, a bünügyi osztályhoz kisérvén a két jeles személyiséget.

— **Estély.** A Joghallgatók Önképző Köre legközelebb fényes estélyt rendez a Zenede disztermében. Deczember 6-án d. u. 5 órakor lesz ez. A meghivókat most küldik szét. A gazdagon és változatosan összeállitott müsor a következő:

1. *Haydn. 6 ik Trio.* Előadják: Szilágyi Imre, László Jenő, Ujfalussy Géza.
2. *Megnyitó*, tartja Thót L. elnök.
3. *Énekszámok,* Perényi Margittól. Zongorán kiséri Kardos Endre.
4. *Endrődy*: *Visszavárlak.* Előadja: Tanay Frigyes.
5. *Székely*: *Magyar ábránd*, zongorán előadja: Ujfalussy Géza.
6. *Költemények*, irta s felolvassa: ifj. Rácz Lajos.
7. *Somló S.*: *Az apród.* Szavalja Takács Endre.
8. *Beethoven op. 4. Vonósnégyes.* Előadják: Szilágyi Imre, Kiss Jenő, László Jenő, Pasztor Gyula.
9. *Humoros szavalat*, Mészáros Károlytól.
10. *Erkel*: *Takarodó*; előadja a Főisk. Énekkar, zongora kisérettel.

A belépti dijak igaz mérsékeltek: ülőhely (számozott): 1 korona. Állóhely: 60 fillér. Tekintve a gazdag müsort és a nagyfontosságu czélt (jogász tanulmány alap), melyért ez estélyt jogászaink rendezik, bizonyára nagy lesz közönségünk érdeklődése.

Jegyek előre válthatók a meghivó felmutatásával Zádor Lajos és Szentkirályi T. urak üzletében.

— **A sárga csikó.** Nem a Csepreghy „Sárga csikó"-járól, hanem a Csáki Györgyéről leend a szó, melyet Hadady Sándor kölcsönkért, hogy rajta elmehessen a nem épen közeli szomszéd faluba, hol egy kis dolga akadt. Hadady el is ment, Csáki pedig várta . . . várta . . . ha nem is annyira Hadadyt, mint a szép kis sárgát; de sem ember, sem csikó nem érkezett meg — csak másnap reggel, akkor is csak Hadady — sárga nélkül, mert a lovat ottan elcserélte egy pej paripáért. Csáki azonban a cserével nem volt megelégedve, követelte a csikó árát: 300 koronát, melyet Hadady 200 koronára redukálva lett volna hajlandó kifizetni. Igy az alkut a biróság előtt fogják megkötni, mert a sárga visszacseréléséről szó sem lehet.

— **Tüz.** Tüz volt tegnap virradóra Tyukodon, mely Gönczy Sándor ev. ref. lelkész istállóját hamvasztotta el a kocsis vigyázatlansága miatt. A tiszteletes ur és három gyereke betegen fekszik s hajnalban elküldte kocsisát Csengerbe sógoráért dr. Szendy körorvosért. A kocsis el is ment s a lámpát az istállóban égve hagyta, melyet valamelyik állat a farkával lecsapott a falról, s ez okozta a tüzet. Az istálóban bennégett négy darab szarvasmarha.

x **Messmer-thea** ma a hangadó jelzék. A jeles, elérhetlen keverékről csak az elismerés hangja nyilvánul. Próbacsomagok 1·—, 1·25, 1·60 és 2 koronáért kaphatók: Debreczenben, Csanak Józsefnél.

— **Köszönetnyilvánitás.** Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága tisztelt tagjainak a legutóbbi közgyülésen a házi pénztári tisztségre lett megválasztatásomért ezen az uton is hálás köszönetemet nyilvánitom s igyekezni fogok kötelességemnek szorgalmas és pontos teljesitésével a bennem helyezett nagybecsü bizalmukra magamat érdemessé tenni. Szepessy Gusztáv.

— **A jegyző ur, meg a biró ur.** A jegyző ur, meg a biró ur jó barátok voltak, megértették egymást, segitettek egymás baján, amikor csak lehetett. Egy alkalommal a jegyző urnak szüksége volt 100 koronára, a biró urnak pedig épen nem vala pénze. Végre ugy segitettek a dolgon, hogy a biró egy kötelezvényre kölcsönt fog felvenni a jegyzőné ténsasszonytól, akinek pénze van; a jegyző ur pedig ezen pénzt ismét egy kötelezvényre a biró urtól. Ugy is lett! Közbe a jegyző nem lett jegyző, a biró nem lett biró, hanem azért a kötelezvények lejártak. A birö nem fizetett a jegyzőné ténsasszonynak, hanem előmutatta a jegyző ur kötelezvényét, melyet ez nem fogadott el, mivel — ugymond — ő a biró urtól csak pénzt fogad el. Igy aztán perre került a dolog s a biró urat végre is hajtották. A biró ur pedig perelje a jegyző urat — ha tetszik.

x **Két egészséges fiugyermek tanulóul felvétetik Szabó István asztalos üzletébe, Kossuth-utcza 55.**

x **A gyomor betegségei** igen különböző rossz indulatu formákban mennek át, különösen ha jelentéktelenebb gyomorbajok ellen mit sem használunk. Ilyenek ellen mindig kellene valamely házi szert kéznél tartani. Kitünő hatásunak bizonyult e tekintetben dr. Rosa balzsamja, melyet Fragner B. gyógyszertára Prágában 203., III., készit. Kapható minden gyógyszertárban.

x **Szép bajusz** leggyorsabban és legbiztosabban nyerhető a hires **Hajdusági pedrő** használata által, mely **minden bajuszpedrő készitmények között a legjobb!**

A bajuszt szép állásban tartja, nem töri, nem tépi ki és **soha sem keményedik** meg.

Teljesen ártalmatlan növényi anyagokból készül, **terpentint** nem tartalmaz, igen kellemes illatu és **soha sem avasodik meg.**

Egy doboz ára: fehér és barna szinben 40 fillér. Kapható: Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszertárában, valamint a készitő **Grósz Nagy** Ferencz gyógyszertárában, H.-Szoboszlón.

x **Nagy választékban tart raktáron aquarell mintákat,** valamint **olaj és aquarell festékeket a Csokonai-nyomda papirkereskedése.**

Dr. J. G. Popp-féle
ANATHERIN
cs. k. udvari fogorvos Bécs, 13|6. Csak a czégemet tartalmazó franczia arany-nyomásu kék etiquettel ellátva valódi.
Orvosi körökben mint az egyetlen szájvíz ismeretes, mely minden száj- és fogfájás, rothadás és ettől való megóvás ellen biztos sikerrel használható; mentes a jelenleg sokszor használt savaktól, melyek száj- és fogbetegségeket idéznek elő.
Üvegenként frt 1.40, 1.—, —.50.
(3
Raktár: **Mihalovits I., Tóth B.** gyógyszertárában, valamint a legtöbb gyógytár és illatszerkereskedésben.

TÁVIRATOK.

— „Debreczeni Ellenőr" eredeti táviratai. —

Szerb-bolgár szövetség.

Szófia, nov. 30. A félhivatalos „Vecernia Potta" azt irja, hogy Bulgária és Szerbia Maczedóniára nézve szövetséget fognak kötni, n melynek föltételeire nézve elvben már teljesen megegyezett a két kormány.

Az indiai éhinség.

London, nov. 30. Az indiai miniszter táviratot kapott az indiai alkirálytól az éhinségre vonatkozólag. A távirat azt mondja, hogy Bombayban, Karnatakban, Dekkánban és Gujáratban már régóta nem esett az eső, de egyébként az aratási kilátások kielégitők. A segélyben részesülő emberek száma 420,000.

A délafrikai háboru.

London, nov. 30. A Reuter-ügynökség jelenti Edenburgból 24-iki kelettel: Dewett megszállva tartja Dewettsdorpot, a mit annak jeléül tekintenek, hogy Fokföldre akar benyomulni, hogy legénységét kiegészitse. Az angolok ez okból megszállva tartják az Oranje folyó valamennyi átkelését. A lovasság szaporitása nélkül kizártnak tartják, hogy Dewettet elfogják.

London, nov. 30. A „Daily Express" jelenti, hogy Roberts lord 20,000 katonát kért a kormánytól, hogy a déf-afrikai hadtesteket felfrissitse. A kormány vonakodik ujabb csapatokat a harcztérre küldeni, minthogy azok odaszállitása s a felváltott katonák hazahozatala roppant összegekbe kerül. Mindazonáltal kisebb különitmények csaknem minden nap indulnak Dél-Afrikába. A napokban egy 3000 főnyi egészségügyi különitményt küldtek Aldershotból a harcztérre. Mindez arra vall, hogy a burok teljes leveretésére nem egyhamar van kilátás.

Fokváros, november 30. Az éjjel néhány menekülő indult el innen észak felé.

London, november 30. A Reuter-ügynökség jelenti Fokvárosból tegnapról: A Fokgyarmat holland és angol lakosai közt az elidegenedés egyre növekszik az angolok ellen irányuló élénk izgatás következtében, mely mindenütt zavarokra ad okot. A holland még soha sem mutatkozott oly ellenségesnek Anglia ellenében, mint most. A bajt még sulyosbitja, hogy a hollandok által lakott kerületekben letelepednek azok a burok, kiket becsületszóra szabadon bocsátottak. Ezek most az elégületlenség tevékeny ügynökei. A lakosság két része közt a viszony mind feszültebbé válik. A Fokgyarmat fontos holland központjaiban már nyilt lázadás mutatkozik, mely a lojális lakosság egy részét

nyugtalanitja. A deczember 6-ára Vorcesterbe egybehivott afrikander-kongresszusra nagy előkészületeket tesznek.

London, november 30. Roberts lord táviratozza: Parker ezredes, a ki Dewetts dorp felé tartva, a burokat erős hadállásban találta, kisebb támadást intézett ellenök és a harczban három embert elvesztett. Plumer ezredes Dewagentől északkeletre megtámadott 500 burt és megkerülte jobb szárnyukat. A burok azonban visszavonultak és 3 halottat hagytak a csatatéren. Egy másik angol csapat, amely Betlehem felé tartott, 23-án Tigerkloof mellett megtámadta a burokat, a kiknek ott erős hadállásuk volt. Kemény harcz után az angolok elfoglalták az ellenség hadállását, miközben elesett 2 emberük, köztük egy hadnagy és megsebesült 3 emberük, köztük egy őrnagy.

Egy másik táviratban, a mely 28-án kelt Johannesburgban, a következőket jelenti Roberts lord: Dewettsdorp, a melyet a burok 21-én megtámadtak, 24-én kényt elen volt magát megadni, de Knox tábornok 26 án ismét visszafoglalta. Knox tábornok most üldözi a burokat. — Részletes jelentés még nem érkezett.

Fokváros, nov. 30. Knox tábornoknak gyorsmenettel sikerült Dewett tábornokkal szembe kerülnie és magát a bur csapatok és az Oranje folyó közé ékelnie.

London, nov. 30. Az esti lapok szerint ide távirat érkezett, amely azt jelenti, hogy Steyn elnök egy ütközötben, amelyet Knox tábornokkal vivott, megsebesült.

London, nov. 30. A hadügyminisztérium semmi hirt sem kapott arról, hogy Steyn elnök megsebesült volna.

A kinai háboru.

— Expresz-tudósitás. —

Budapest, november 30.

Páris, november 30. A Havas-ügynökség jelenti Pegingből: A sajtó egy részében a franczia katonák állitólagos kegyetlenkedéseiről elterjedt hirek teljesen valótlanok. A franczia csapatok nagyon humánusak, a mit a kinaiak is elismernek azzal, hogy melegen fogadják a francziákat és legszivesebben a franczia zászlót tüzik ki.

London, november 30. A „Standard" jelenti Sanghaiból: Az özvegy császárné, mint most beszélik, Szinganfuban akar maradni, ellenben beleegyezik, hogy a császár visszatérjen Pekingbe, mihelyt a béke helyreáll. Liucsutang csekiangi kormányzót, a kinek hivataloskodása miatt a csucsaui hittérítőket fölkonczolták, más hivatalokra való jogosultságának föntartásával elmozditották állásától. Utódja Juntouji, Csekiang tartomány legfőbb pénzügyi hivatalnoka lett.

London, nov. 30. A „Morningpost" jelenti Pekingből tegnapelőtti kelettel: Mint hogy a követek kijelentették, hogy nincsenek megelégedve a legutóbbi császári rendelettel, mely a bünös hivatalnokok megbüntetéséről szól, Li-Hung Csang és Csing herczeg táviratot intéztek a császárhoz, a melyben figyelmeztetik, hogy a követek meszszebbmenő intézkedéseket követelnek, mint a milyenek a rendeletben vannak és hogy a császárnak vagy személyesen kell visszatérnie Pekingbe, vagy más valakit kell megbiznia, a ki helyette Pekingben tárgyaljon.

London, nov. 30. A Morningpost tudósitója, a ki Paotingfuból visszaérkezett Pekingbe, azt jelenti lapjának, hogy Paotingfuban Ketteler vezérőrnagy parancsnoksága alatt 3000 nél több német és Builloud tábornok parancsnoksága alatt mintegy 2000 franczia katona van konczentrálva, a kik a télen át is ott maradnak. Ugyanez a forrás jelenti, hogy Uhtomszkij herczeg naponta tárgyal Li-Hung-Csanggal s néha Csing herczeggel is. Uhtomszkij azt kivánja, engedjék meg Kinának, hogy maga kormányozza magát és az idegen érdekek a kikötőkre szoritkozzanak, mig Kina olyan reformokat nem léptet életbe, hogy az idegenek oltalmazását elvállalhassa.

Washington, nov. 30. A külügyi hivatal táviratilag fölszólitotta Conger pekingi követet, hogy közölje a pekingi követek között létrejött megállapodások szövegét. Conger mindaddig nem fogja aláirni a megállapodásokat, mig Mac Kinley elnöknek alkalma nem lesz az okirat tartalmának megismerésére és annak megváltoztatására, hogy összhangzásba hozza az Egyesült-Államok politikájával. Már most is teljes bizonyossággal állitható, hogy az egyezmény mostani alakjában nem fog valóra válni. A legutóbbi napokban a hatalmosságok között folyt eszmecserében főleg arról volt szó, hogy tanácsos e ultimátumot intézni Kinához és kifejezetten az ultimátum szót használni. A pekingi követek, ugy látszik, e mellett nyilatkoztak.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Tolvaj suhanczok**. A helybeli királyi törvényszék előtt tegnap Nánási László, Aranyi Imre és Ferenczi András nevü suhanczok állottak, akik tisztességes nevük ellenére tolvajlásra vetemedtek és mások tulajdonának elvevésével szennyezték be nevüket.

Ezelőtt mintegy két évvel történt, hogy a nevezett legénykék behatoltak a Konyáron lakó Klein Dávid szatócsboltjába s onnan egy pár ostornyelet, ostort, szivart és egyéb apróságot elloptak.

Majd Bárány István lakására surrantak be és több ruhanemüt vittek el tőle.

E tolvajlásért vonta tegnap felelősségre a törvényszék nevezett suhanczokat s mi után a vád bebizonyult ellenök, Nánási Lászlót kilencz havi, Aranyi Imrét nyolcz havi és Ferenczi Andrást egy havi fogházra itélte.

A suhanczok Nánási kivételével belenyugodtak az itéletbe.

§ **A tanulók szarkája**. A helybeli gazdasági tanintézet tanulóit furcsa meglepetés érte a mult tanévben. Alig volt nap, hogy egyik vagy másik tanulónak el ne tünt volna valamije, sőt Borotvás Kálmán tanulónak még a bezárt szekrényéből is eltünt nyolcz korona készpénz.

A gyanu az intézetben alkalmazott inasra, Marozsán Jánosra irányult, aki be is vallotta, hogy Grósz Ferencz tanuló pénztárczáját, melyet az ágyban talált, eltulajdonitotta; tagadta azonban, hogy más lopást követett volna el.

Tagadásával azonban nem sokat lenditett sorsán, mert a tömeges tolvajlásért kilencz havi börtönre itélte a törvényszék.

Marozsán János megfelebbezte az itéletet.

Rózsa Sándor fia.

— november 30.

A röszkei állomásnál, amint felvisz a dülőut az alsótanyák közül, a homokszélén terebélyes akáczfák alatt fehér falu ház áll a semjékek tövében. Egyszerü paraszthaz csak, semmivel sem különb a többinél. Mégis ennek a portának hire van ezen a tájon. Azt mondják, hogy ez a ház a Rózsa Sándor fiának a háza. Hát az is. És az ember, aki csak szőlőérés idején jár ezen a vidéken, a mint hallja a megjegyzést, viszszaidézi a régen letünt romantikának szürke ködéből a hirhedt embert, aki tüzesvérü paripákon szaladgálta be ezt a nagy sikságot s a nyomában vármegyék emberei jártak fegyverrel, karabélyokkal.

A fehér ház ott a semjékek mellett, hozza vissza az emlékét a „nagylábu" parasztnak. S ez olyan, mint egy kis darab árnyék a napsütésben. Mert se meg nem remeg tőle az ember, se meg nem kisérti a félelem, mivel tudja nagyon jól, miszerint az országos hirü haramiának ma is élő gyereke nagyon messze esett a fájától. Nem kell annak még a haragjától sem félni. Olyan, mint a kezesbárány, aki juhászember létére maga legeltet a semjékeken.

És lám, mégis, mintha ezt a jámbor embert megkisértette volna az apja gonosz szelleme, mostanában megnyult egy kissé az ujja s ezért pecsétes levéllel hivták be a rendőrbiró elé. Az volt ellene a vád, hogy a nemrég elhalt Szél András kukoriczásából tököt lopott volna. Ugyan, hogy eshetett ez meg. Ő, a kufsteini vár láncravert egykori lakójának a vére igy elsatnyult volna, hogy amig az apja még a másvilágra küldendő emberek között is válogatott, addig a gyerek, az igazi vér, az értéktelen töklopásra vetemedett volna. Hát ez ellen ő maga is védekezett:

Tekintetes ur, hát fölteszi rulam, hogy én azután a krajczáros növény után kinyujtottam a kezem.

— Föl kell tennem, — mondta nagyot nézve e szavakon a kapitány — mikor betanusitják kend ellen a bünt.

— Ejnye, hejnye, hát maga elhiszi... Lássa pedig én nem hihetöm el, pedig én csak jobban üsmeröm magamat, mint más.

Vajjon mit érezhetett most a „selymes" előnévvel megtisztelt haramia-sarj. A becsületet, a minek hirében áll odakint a tanyavilágban, avagy azt a jelenséget, hogy ime vizzé vált az ősi vér is, bármit érezhetett is belül a pakfonggombos lajbin, erősen taszigálta magától a rárótt cselekményt.

— Aztán ki az, a ki rám tanusit? — fakadt ki méltatlankodva Rózsa Sejöm Sándor.

— Ki?...Hát ez is, meg a másik is, akik látták — sorolja föl a kapitány a tanuk nevét.

— Hát akkor — kap a szóhoz Rózsa Sejöm Sándor — azok vótak tekintetös uram a bünösök.

— No...

— Azok, azok... erősködött az ember — mer' csak ük tehették a kocsimra, mivelhogy én szörnyen be vótam italozva.

A védekezés azonban nem használt semmit. Koczor h. főkapitány a mezőrendőri törvények értelmében 100 korona birságot rótt az alsótanyák hires lakójára, Rózsa Sándorra, aki megvakarta bozontos haját az itéletre s kifelé menőben erősen zugott:

— No, ijet sé tönnék többet, rágja meg az egér a ködmönt.

A spiritiszták most az iránt fogják az öreg haramia szellemét megkérdezni, hogy mit szól az ősi vérnek ilyetén elsatnyulásához.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Kényelmi szempontból.** — Vajjon miért bontotta fel Kunhegyi költő az Irénnel való jegyzését és miért jegyezte el Mariskát?

— Nyilván mert több a rim Mariskára, mint Irénre.

* **Villamos napóriás.** A jövő év folyamán Buffalóban megtartandó pánamerikai kiállitásnak szenzácziós clouja lesz:

A jenkik egy óriási kőszénlapot akarnak villamos árakok segélyével izzásba hozni. Az amerikai mérnökök nagyban erősitik a terv kivihetőségét; e czélra majd egyszerüen „befognak" vagy 20—25.000-nyi lóerőt — a Niagara megmérhetlen erőgyüjtőjéből. Csupán csak azzal nincsenek még egészen tisztában, hogy vajjon a mesterséges nap elég nagy és a kiállitás elég kicsi lesz-e arra, hogy ez az egyetlen lámpaóriás világitsa be az egész kiállitási területet.

A villamosság azonban mindenesetre kitünően lesz képviselve a buffalói kiállitáson, a mennyiben — napóriás esetleges erőellátásán kivül — a 50.000 lóerőt fognak a a Niagara zuhatagból a világitás és gépüzem czéljaira fölhasználni!

* **Javulás után.** Tanár: Az emlékezetem határozottan javul. Biztosan tudom, hogy a feleségem kívánságára kötöttem ezt a csomót a kendőmre.

Orvos: Mi végből, mire emlékeztesse ez a csomó?

Tanár: Biz azt elfelejtettem.

* **Hangszer-divat.** A londoni highe life beteg, ha a gallértól kezdve a czipőgomboló formájáig s a kalap szalagjáig minden esztendőben nem találhat ki valami uj divatot. Az ötórai theák unatkozó közönsége tavaly folyton-folyvást egy gitárszerü hangszert pengetett, az ugynevezett négerbanjot. De valamint pontosan megjelenik a sürü köd az angol metropolis házóriásai felett, ép oly pontosan változik időnkint a divat a britt arisztokrácziának még hangszereiben is. Az idén ugyanis kikiáltották a smart fiatal urak, hogy a banjo nem fashionable többé, hanem igazi ur csakis — cziterát vesz a kezébe. Minthogy a kifogástalan társaságból számüzve van a néger mandolin, most már majmolja a kapaszkodó középosztály is a főnemeseket és thea-estélyeiből — cziterás estélyeket csinált. Zenei élvezetnek a cziterázás ugyanesak szerény.

* **Alku.** Apa (tékozló fiához): Pénzt ne is kérj, mert nem kapsz, a mig élek. Igen ha majd egyszer a két szememet lehunyom. . .

A fiu: Hát addig legalább hunyd be az egyik szemedet!

CSARNOK.

A czigány.

Irta: *Konopnicka Marya.*

Szép, tiszta őszi nap volt. Délután három óra tájban a fogház udvarába egy ká posztafejekkel megrakott kocsi gördült be. Télire valót hozott a fogház lakóinak. Ez a szokatlan csendháboritás igen érdekelte a foglyokat, a kik épen délutáni sétájukat végezték a kertben. Tulajdonképen nem is sétáltak, hanem tolakodtak, mert a kert, melyet alacsony fakerités választott el a fogház udvarától, igen kicsiny volt száz fogoly számára. A sétálók között volt egy fiatal rab is, a ki egy egész fejjel kimagaslott a többiek közül. Rendkivül erős szervezete lehetett, mert szemei még nem vesztették el fényüket és fekete, göndörfürtös fejét magasra emelve hordta.

Mikor a kocsi megérkezett, kiváncsian áthajolt a fakeritésen. Széles orrczimpái tágra nyiltan szivták a fris levegőt és félig nyitva tartott szájában hófehér fogai csillogtak. Mellénye és inge ki volt gombolva és erős öklét tompán dobogó szivére szoritotta. Másik kezével a keritéshez támaszkodott és tekintetét vadul jártatta körül az udvaron.

Társai és az őrök csak „czigány"-nak szólitották, a nevét nem is igen tudták. A rab egyik szemével a káposztáskocsit nézegette, a másik szeme az irodavezető leánygyermekére irányult, a ki a hátsó épület küszöbén ült és egy népdalt énekelt. Szépnövésü, virágzó hajadon volt és napsütötte nyakát piros kendő takarta.

A czigány csak egyfelé nézett, de sokfelé tudott látni. Észrevette, hogy nem néznek reá és nagy figyelemmel méregette a nyitott kapu és a fakerités közti távolságot, azután szemügyre vette a kapu előtt sétáló őrnek minden mozdulatát.

Eközben egy második kocsi érkezett.

— Gyi te, gyi te! — hallatszottak a kiáltások. Egyszerre csak megállott a kocsi, mert a kapuban egy nagy láda volt, mely megakadályozta a kocsist abban, hogy behajtson.

— Czigány, hol vagy? — kiáltott most az őr.

A rabok egymásra néztek, de a czigány sehol sem volt látható.

— Keresztülugrotta a keritést és a kocsi alatt kisuhant a kapun, — orditott az őr.

Az udvarban egyszerre csönd lett, mert a rabokat rögtön czelláikba kisérték.

— Hogy az ördög vinne el benneteket! — káromkodott a kapuban álló őr és futni kezdett a szökevény után.

A többi őrök szintén üldözőbe vették a menekülőt.

— Utána! Fogjátok meg! — kiáltoztak a rab után futva.

Az eldobott mellény és a földön heverő szürke sapka jelezték, hogy merre futott a szökevény. A távolság az üldözők és az üldözött között folyton kisebb és kisebb lett... Látszott, hogy a rab már nem igen birja tovább... Futása mindig lassubb és lassubb lett, mig végre kimerülten esett el... Most üldözői utólérték... Utolsó erejét szedte össze és fogcsikorgatva rohant az őrökre... Szája tajtékzott a dühtől, rugott harapott, ütött... Heten rohantak rá, hogy megfékezzék, a mi heves küzdelem után sikerült is. Kezét-lábát összekötötték és teljesen ártalmatlanná téve vitték vissza a czellájába.

Mikor magához tért, az irodába hivták.

A fogházfelügyelő a zöld asztal mellé ült és épen egy czigarettára akart rágyujtani, hogy a vallatás unalmát elüzze, mikor a küszöbön megjelent a legidősebb raboknak egy küldöttsége. Hárman közülök a zöld asztalhoz léptek és kezet csókoltak a nagy urnak.

— Mit akartok hát mondani, — kérdezte a rabok alázatos föllépésétől ellágyult felügyelő.

— Egy kéréssel járulunk a mi jó atyuskánk szine elé — kezdte a legidősebb. — Mindannyian érezzük, hogy milyen nagy szégyent hozott fejünkre a czigány. Meg merte tenni azt, a mit eddig közülünk még senki sem és most miatta nekünk kell szenvednünk. Már eddig is nehéz volt a sorsunk, ezután még nehezebb lesz. Engedje meg, kegyes pártfogónk, hogy mi szabjunk ki büntetést a czigányra és mi hajtsuk azt végre.

— Én nem bánom, — válaszolt a felügyelő vállait vonogatva. — Nos, mit akartok hát vele csinálni?

— Meg akarjuk verni, atyuska, — szólalt meg Wiewiorka, egy vén betörő — egy ilyen haszontalan ember nem érdemel mást. Mit is akar ez a gazember? Apját, anyját soha sem tisztelte, de még a fogságot sem. Vajjon nem érdemli-e meg a verést? Ha jól meggondoljuk a dolgot, még korbácsütésre sem méltó. Hogy vinné el a pestis!

A biztos ujjaival az asztalon dobolt. Nem tudta magát mire elhatározni. Egyrészről félt, hogy törvényellenes dolgot követ el, ha a czigányt rabtársai büntetésének engedi át, másrészt tudákossága és hiusága azt sugta neki, hogy utánozza azt, a mit nemrég egy amerikai fogházról olvasott, hogy t. i. ottan többször adnak át betörőket rabtársaik bosszujának. Pár percznyi habozás után hiusága „győzött". Müvelt embernek akart látszani. Borotvált arczát felfujta és ezzel iparkodott mutatni, hogy ő milyen buzgó hive az uj világban divó szokásoknak.

— Vigyétek hát; — szólt kegyesen intve kezével, — de keményen kell vele bánnotok!

— Bizza csak reánk, majd elbánunk mi vele, tudom elmegy a kedve tőle, hogy másodszor is megtegyen ilyesmit.

A rabok küldöttsége alázatos kézcsókkal köszönte meg az atyuska szivességét, közrefogták a sok futástól és veréstől kimerült czigányt és erős oldalbalökésekkel tuszkolták kifelé.

Egy perczczel később a folyosón éles, hosszu orditás hallatszott.

*

A szerencsétlen czigány mindjárt az első ütések alatt ájultan esett össze és olyan nagy láza lett, hogy a rabkórházba kellett szállitani.

*

Ott feküdt egy hétig, két hétig, köhögött, köpködött, rugdalódzott, panaszkodott, hogy szurást érez a mellében és a hátában és eközben szörnyen megsoványodott. Végre feltápászkodott fekvőhelyéről és nagynehezen bevánszorgott a czellájába. Inkább hasonlitott valami ijesztő árnyékhoz, mint emberhez. Ott aztán még rosszabbra fordult az állapota. Hideglelés gyötörte, a vér csak ugy patakzott a száján, mignem a harmadik nap hajnalára kiszenvedett.

Sokan összesugtak erre és azt mormogták, hogy Wiewiorka talán sokat is juttatot neki a jóból. Különösen a fiatalabbak háborodtak föl, a kiket az öregek többnyire megvetnek és ignorálnak.

— Az már még sem igazságos dolog: egy embert ugy megverni, hogy mindjárt bele is haljon — morogta az egyik.

— Hisz' nem ütötték agyon....

— Nem ütötték agyon?... De megsértették valami belső részét, hogy meg kellett tőle halnia. Hiszen mégis csak ők okozták a halálát...

Eközben a börtön irodájában épen a jelentést készitették, hogy ez meg az a fogoly lázban kiszenvedett. A felügyelő, a ki a jelentést irnokának diktálta, odaszól:

— Mikor járt volna le a büntetése?

— Nem tudom igy megmondani, rögtön megnézem a könyvben.

Egy pár perczig lapozgatott benne, mig ráakadt a „czigány"-ra, aztán ijedten meredt maga elé.

— Mi az?! — kiáltott a felügyelő és ő is a könyv fölé hajolt. Egy pár perczig mereven bámulták a dátumot, a számok szinte táncra kerekedtek előttük. Aztán összeért villogó tekintetük, a melyben a bosszuság és ijedelem nyilatkozott meg:

— Az ördögbe is! — szakitotta meg a felügyelő a csendet, — épen két héttel a szökés előtt járt le a büntetése.

DEBRECZENI VÁROSI SZINHAZ.

Folyó szám 64. Bérlet 53-ik szám „B."

Holnap, szombaton, deczember 1-én, *Vörösmarty Mihály* születésének 100-ik évfordulója alkalmából diszelőadásul:

I. **Ünnepi nyitány.**
Játsza a szinházi zenekar.

II. **Vörösmartyhoz.**
Költemény, irta: Szávay Gy., szavalja: Fáy F.

III. **Vén czigány.**
Elmondja: Sziklay M.

IV. **Maróth bán.**
Tragédia I. és V. felvonása.

V. **Szép Ilonka.**
Szavalja: T. Halmy Margit.

Holnapután, vasárnap, decz. 2-án két előadás:
Délután 3 órakor, félhelyárakkal

Gyurkovics lányok.
Életkép 4 felvonásban.

Este 7 és fél órakor, rendes helyárakkal, bérletszünetben, operette ujdonságul először:

New-York szépe.
Nagy operette.

Szinházi müsor.

Hétfő, deczember 3. — másodszor: Newyork szépe. Operette.
Kedd, deczember 4. — harmadszor: Newyork szépe. Operette.
Szerda, deczember 5. — negyedszer: Newyork szépe. Operette.
Csütörtök, decz. 6. — ujdonságul először: Aranyasszony.
Péntek, deczember 7. — másodszor: Aranyasszony.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

Két bolthelyiség

a Kereskedő Társulat palotájában, Piacz-utcza 8. szám, egyik azonnal, másik 1901. ujévtől kezdve

kiadó.

Értekezhetni bent az udvarban **a háznagynál.**

Levélpapirok

kereskedelmi levelezéshez negyed és nyolczad alakban, fehér, vonalzott, koczkázott és meritett minőségben, **nyomással** és anélkül.

Doboz-levélpapirok egyszerü, finomabb, valamint a legnagyobb fényüzéssel és müvészettel kiállitott formában.

Billet du Correspondence, csinos tokokban.

Legujabb

„Monopresse“

melylyel mindenki a legegyszerübb módon önmaga készitheti monogrammjait.

Darabja 25 kr.

Névjegyek a legszebb nyomással.

Irótollak, Tollszárak, Tentatartók.

Kuhn-, Soenneken- és Birmingham-tollak, egyenkint, tuczatonkint és dobozokban.

Tollszárak óriási választékban a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, — fa, kaucsuk, nikkel, szaru, sündisznó-tüske és csontból.

Irodai és disztentatartók, zsebben hordozható tentatartók fából, nikkelből, mindenféle elképzelhető alakban

nagy készlet olcsó árakon kapható a

CSOKONAI-

papirkereskedésben

Debreczen, Kossuth-utcza 13.

A világhirü

Martell Cognacnak

J. F. MARTELL-COGNAC

alapittatott 1711-ben.

Egyedüli főraktára:

Váray József

füszer- és csemege-kereskedésében

Debreczen, Városi uj bérpalota, a hol is

„MARTELL“

Cognac készitményei, mint főelárusitónál **mérsékelt árban kapható.**

ANTAL VINCZÉNÉ

szabászati és női ruha varróterme.

Közelgő

báli idényre

ajánlja a

legujabb divat szerinti ruhák

elkészitését a legsikkesebb és jó izlésü kivitelben, szolid árak mellett.

Csapó-utcza 18., gyógytár udvarban.

Jó derékvarró és tanulólányok felvétetnek.

Geréby Fülöp Utódai

DEBRECZEN

Piacz- és Széchényi-utcza sarkán.

Ajánlják

igen gazdagon felszerelt raktárukat:

Rum és **Tea** különlegességek, valódi angol **Peek-Frean**-féle. valamint a legjobb nevü belföldi gyárakból beszerzett legfinomabb mandolás és vegyes

teasütemények, szinházi és csemege bonbonok,

dusválasztéku páczolt és olajba rakott **halfélék, prágai sonka** füstölve, megfőzve és felszeletelve, mindig friss kitünő **hideg felvágottak,** valódi **bécsi** és **szepességi virstli,** legkitünőbb bel és külföldi **sajtok,** magyar, angol és franczia **mustár különlegességek, znaimi** eczetes és sós **ugorka, rizike-fenyőgomba** páczolva s még sok mindenféle **csemege-árukból.**

UJDONSÁG: **Amandines de Provence,** a párisi világkiállitáson feltünt rendkivül finom franczia **dessert-sütemény.**

MIHALOVITS I. gyógyszertára a „Kigyó“-hoz

DEBRECZENBEN

Ajánlja

Harmat-arczporát (pouder)

mely készitmény üde szint kölcsönöz az arcznak s nem rontja az arczbőrt. Kitünő illata, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz- vagy rizsporral. **Jól tapad és igen jól fed.**

A **Harmat-Creme** s **Harmat-szappannal** együtt használva az arczbőrt üdévé, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól. **Kapható háromféle szinben (fehér, rózsa s creme szin).** Minta doboz **Harmat-pouder ára 50 fillér (pamacscsal 60 fillér).** Nagy doboz ára **1 korona 80 fillér.** — Ajánlja továbbá következő **arczporait: Berlini fettpouder** (háromféle szinben) kis dobozban. **1 doboz 40 fillér.** **Veloutin-pouder** (háromféle szinben) kis dobozban. **1 doboz 60 fillér.**

Nyomatott a „Csokonai“-nyomdában Debreczenben.